

Aprobat

Consiliul de administrație,

Centrul Educațional PRO DIDACTICA

„25” septembrie” 20

Centrul Educațional PRO DIDACTICA

CURRICULUM

la disciplina

”PSIHOPELAGOGIE”

AUTORI:

Viorica Goraș-Postică dr. hab., prof. univ.

Daniela Pădure, lector univ.

Moga Ecaterina, dr., lector universitar

CHIȘINĂU, 2020

I. PRELIMINARII

Curriculumul este conceput ca un document reglator proiectat în baza reperelor teleologice și curriculare. Centrarea pe cursant și pe experiența sa profesională, conturarea și integrarea componentelor de bază ale actului educațional: obiective, competențe, conținuturi, strategii didactice și strategii de evaluare sunt accentele cheie. Disciplina face parte din sistemul științelor educației și este orientată spre formarea competențelor privind proiectarea și realizarea procesului educațional, oferirea cursanților unor instrumente cognitive și aplicative care să le permită abordarea riguroasă, obiectivă, exigentă și critică a fenomenului educațional, depășirea “pedagogiei simțului comun” și accesul la competențe profesionale întemeiate pe datele științei.

Acest curs va contribui la susținerea cu succes a interviului de performanță de la atestare, dar și ca bază pentru activitatea pedagogică la clasă și cea didactică specifică, în calitate de formator a adulților din diferite domenii.

Ca știință socio-umană, pedagogia studiază educația la nivelul funcției și a structurii sale specifice prin metodologii de cercetare particulare, care vizează descoperirea și valorificarea unor legități, principii și norme de acțiune specifice. Abordarea problemelor fundamentale ale pedagogiei presupune explicarea și înțelegerea conceptelor de bază ale domeniului, care pot fi aplicate, analizate, sintetizate, apreciate critic la nivelul științelor educației considerate fundamentale. În acest domeniu se include:

1. Teoria generală a educației, cu fundamentele pedagogiei și teoria educației
2. Didactica generală sau teoria și metodologia instruirii;
3. Teoria și metodologia curriculumului, care are ca obiect de studiu specific: proiectarea, realizarea și dezvoltarea activităților de educație și instruire organizate la nivelul sistemului și al procesului de învățământ;
4. Teoria și metodologia cercetării pedagogice, ce are ca obiect de studiu specific: evidențierea fundamentelor epistemologice ale domeniului și a strategiilor de inovare necesare activităților organizate la nivelul sistemului și al procesului de învățământ.

Curriculumul dat oferă designul sumar al unui posibil demers didactic, cu caracter general, posibil de adaptat la diferite contexte de învățare. Un demers aparte va fi construit de cei care predau, în cazul în care persoanele adulte formate nu au făcut un curs sistematic de pedagogie la facultate, fiind venite în domeniul educației din alte sfere și cu totul altă abordare, la baza acestui concept, se va face atunci când se vor forma pedagogii de profesie. Evident că demersul dat se va realiza după o analiză de necesități, or, niciun curs de formare continuă nu va putea oferi integral programul dat, ci, selective, în funcție de nevoile și interesele grupului țintă.

Obiectivele generale, ca intrări, definiții pentru cuprinderea ariei conceptuale desemnate de pedagogia generală, de manieră aplicativă, vor include: identificarea bazelor teoretice și

metodologice ale sistemului de științe ale educației; definirea conceptelor cheie ale științei pedagogice; determinarea problemelor fundamentale ce apar în cadrul științelor educației; cunoașterea tendințelor în dezvoltarea teoriei și practicii educaționale; analiza și generalizarea fenomenelor și proceselor educaționale; aplicarea cunoștințelor teoretice în situații educaționale concrete; elaborarea diferitor tipuri de proiecte de activitate educațională; efectuarea de cercetări individuale și de grup a unor probleme pedagogice; elaborarea lucrării pentru gradul didactic și a raportului de autoevaluare.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Forma de învățământ (zi, f/f, la distanță)	Denumirea disciplinei	Semestrul/ luna	Ore total:				Evaluarea	
			Total	inclusiv				
				T	S	L		LI
	PEDAGOGIE GENERALĂ		120	30			90	Seminar de follow- up
etc.	PSIHOLOGIE		60	15			45	Seminar de follow- up

Notă: T-training, LI – lucrul individual.

Unități de conținut și repartizarea orientativă a orelor

Unități de conținut	Ore	
	T	LI
1. Fundamente epistemologice ale pedagogiei	2	6
2. Educabilitatea. Factorii formării și dezvoltării personalității	2	6
3. Teoria educației	2	6
4. Curriculum-ul - concept pedagogic integrator	2	6
5. Taxonomii ale obiectivelor și competențelor educaționale	1	3
6. Formele de organizare a procesului de învățământ	2	6

7. Metodele de organizare a procesului didactic	2	6
8. Mijloacele de învățământ	2	6
9. Proiectarea didactică	2	6
10. Teoria și practica evaluării	2	6
11. Comunicarea didactică	2	6
12. Creativitatea în procesul de învățământ	2	6
13. Fundamente epistemologice ale psihologiei	2	6
14. Metodologia cercetării în psihologie	2	6
15. Baza fiziologică a vieții psihice	2	6
16. Procesele psihice senzoriale - Senzația și percepția.	2	6
17. Reprezentarea și memoria - procesele psihice.	2	6
18. Gândirea - proces psihic cognitiv. Limbajul. Mecanisme de dezvoltare a limbajului	2	6
19. Imaginația și Creativitatea	2	6
20. Voința și Motivația	2	6
21. Sistemul de personalitate. Temperamentul și Caracterul	2	6
22. Dezvoltarea particularitățile psihologice de vârstă conform periodizărilor.	2	6
23. Dezvoltarea cognitivă și psihosocială etape de dezvoltare.	2	6
Total	45	135

III. COMPETENȚE

COMPETENȚE GENERALE: Competența pedagogică de predare-învățare-evaluare și de relaționare cu grupul de formabili.

COMPETENȚE SPECIFICE

- Instrumentale (Utilizarea adecvată a limbajului pedagogic);
- Comunicare educațională (interpersonală, publică);
- Proiectarea demersurilor pedagogice (de scurtă și de lungă durată);
- Sociale (Implicare și inițiativă, luarea responsabilă a deciziilor);
- Evaluarea randamentului didactic și a rezultatelor academice;

- Cercetarea aplicativă și valorificarea practică a conceptelor studiate.

IV. **OBIECTIVE CROSS-CURRICULARE și GENERALE ale cursului:**

- **Cunoaștere și înțelegere:** Cursanții vor demonstra cunoașterea conceptelor cheie din pedagogia generală și psihologie;
- **Aplicare:** Cursanții urmează să respecte principiile didactice în activitatea educațională centrată pe competențe; să-și dezvolte cantitativ și calitativ strategiile didactice (metode, tehnici) posedate în conformitate cu propria experiență, experiența generalizată a colegilor, necesitățile reformatoare ale curriculumului școlar și tendințele educaționale contemporane;
- **Integrare:** cursanții urmează să realizeze obiective de asigurare a calității procesului educațional (în triada predare-învățare-evaluare), a unui progres școlar permanent al elevilor – motivației cognitive, inserției lor sociale eficiente prezente și viitoare; să fie deschiși spre schimbare, creativitate didactică, autoevaluare și dezvoltare profesională continuă.

V. **OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI CONȚINUTURI**

Obiective <i>Cursantul va fi capabil:</i>	Conținuturi recomandate/module
<ul style="list-style-type: none"> • să definească noțiunea de pedagogie; • să dezvăluie categoriile fundamentale ale pedagogiei; • să dezvăluie caracteristicile educației; • să caracterizeze sistemul științelor educației; • să argumenteze corelația pedagogiei cu alte științe; • să analizeze diversitatea de definiții a conceptului de “educație”. 	Fundamente epistemologice ale pedagogiei: <ul style="list-style-type: none"> • Pedagogia – știință integrativă a educației. • Educația – obiect de studiu al pedagogiei
<ul style="list-style-type: none"> • să explice conceptul de educabilitate; • să identifice factorii formării personalității; • să determine relația dintre educație și dezvoltare; • să explice importanța (valoarea) educației în schimbările din societate; • să compare diferite abordări ale idealului educațional. 	Educabilitatea. Factorii formării și dezvoltării personalității: <ul style="list-style-type: none"> • Educația în dezvoltarea personalității. • Finalitățile educației. Idealul, scopurile, obiectivele și competențele educaționale. • Taxonomia competențelor educaționale
<ul style="list-style-type: none"> • să explice semnificația componentelor (laturilor) educației; • să caracterizeze componentele educației; • să determine valoarea formativă a componentelor educației; • să determine interrelațiile componentelor educației în vederea formării unei personalități integre; • să identifice manifestările (forme) educației 	Teoria educației: <ul style="list-style-type: none"> • Componentele și manifestările educației. Laturile educației formele educației. Noile educații • Metodele de educație

<p>(educație formală, nonformală și informală);</p> <ul style="list-style-type: none"> • să caracterizeze formele specifice ale educației în vederea formării personalității; • să determine corelația formelor educației. 	
<ul style="list-style-type: none"> • să explice conceptul de “didactică”; • să identifice componentele didacticii; • să caracterizeze laturile procesului de învățământ; • să analizeze tendințele didacticii postmoderne. 	<p>Didactica – teorie a procesului de învățământ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conceptul de didactică. Componentele didacticii. Principiile didactice. • Trăsături distincte ale predării, învățării, evaluării. • Didactica în contemporaneitate. • Abordarea comparativă și funcțională a didacticii clasice, moderne și postmoderne.
<ul style="list-style-type: none"> • să analizeze conceptul și conținutul curriculum-ului național modernizat; • să caracterizeze curriculum-ul disciplinar; • să determine funcțiile curriculum-ului disciplinar; • să caracterizeze metodologia implementării curriculum-ului educațional; • să analizeze cerințele, principiile și sursele privind selectarea și organizarea conținutului învățământului; • să determine valoarea formativă a conținutului învățământului; • să descrie modelul integrativ de organizare a conținuturilor. 	<p>Curriculum-ul - concept pedagogic integrator:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Curriculum-ul disciplinar. Structura și conceptele-cheie. • Metodologia și tehnologia procesului de învățământ. • Sistemul și taxonomia metodelor de învățământ. • Evaluarea în procesul de învățământ. • Evaluare și docimologie. <p>Elaborarea unui curriculum pentru formarea adulților.</p> <p>Structura tip:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Preliminarii/Introducere ○ Cadrul conceptual ○ Administrarea disciplinei de studiu ○ Competențe generale ○ Competențe specifice ○ Conținuturile recomandate pentru fiecare temă/modul ○ Sugestii metodologice/Activități de predare-învățare-evaluare ○ Referințe bibliografice
<ul style="list-style-type: none"> • să compare diferite taxonomii pedagogice; • să clasifice competențele educaționale conform diferitor criterii; • să proiecteze competențe educaționale și obiective conform valorii formative; • să evalueze valoarea formativă a competențelor și a obiectivelor educaționale. 	<p>Taxonomii ale obiectivelor și competențelor educaționale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teoria obiectivelor și tipologia acestora • Centrarea pe competențe • Formarea și evaluarea competențelor • Situații de integrare autentice și simulate
<ul style="list-style-type: none"> • să identifice trăsăturile specifice ale sistemului de 	<p>Formele de organizare a</p>

<p>organizare a învățământului pe clase și lecții;</p> <ul style="list-style-type: none"> • să clasifice tipurile de lecții în funcție de diverse criterii; • să descrie principalele tipuri de lecții; • să analizeze corelația dintre formele de organizare a procesului de instruire și definirea obiectivelor conținuturilor de învățământ. 	<p>procesului de învățământ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lecția – formă principală de organizare a procesului de învățământ
<ul style="list-style-type: none"> • să definească conceptele de metodă, metodologie, tehnologie didactică; • să identifice sistemul și taxonomia metodelor de învățământ, luând la bază diferite criterii de clasificare; • să deducă tendințele în evoluția noțiunii “tehnologii pedagogice”; • să identifice notele definiției ale metodelor moderne și clasice; • să determine funcțiile metodelor de învățământ; • să identifice tendințele de modernizare a metodelor de învățământ. 	<p>Metodele de organizare a procesului didactic:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Taxonomia metodelor • Funcțiile metodelor • Proiectarea metodologiei didactice în cheia ERRE • Tehnicile interactive de creare a comunității de învățare, energizantele etc.
<ul style="list-style-type: none"> • să explice conceptul de “mijloace de învățământ”; • să determine principiile de utilizare a mijloacelor de învățământ în procesul didactic; • să clasifice mijloacele de învățământ; • să determine funcțiile mijloacelor de învățământ; • să elaboreze diverse tipuri de mijloace de învățământ în funcție de cerințele față de crearea acestora • să argumenteze procesul de integrare a mijloacelor de învățământ în activitatea didactică. 	<p>Mijloacele de învățământ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Integrarea mijloacelor de învățământ în procesul de predare / învățare • Mijloacele audiovizuale • Posterul • PPT(prezentări electronice) • Materiale distributive
<ul style="list-style-type: none"> • să identifice modele de proiectare educațională; • să explice esența și importanța proiectării didactice; • să descrie condițiile proiectării didactice; • să caracterizeze demersul activității didactice; • să elaboreze proiecte didactice, inclusiv în cheia cadrului de învățare ERRE. 	<p>Proiectarea didactică:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Esența și importanța proiectării didactice. • Condițiile unei proiectări didactice eficiente. • Designul activității didactice. • Aspecte practice ale proiectării didactice în cheia ERRE • Esența și funcționalitatea ERRE
<ul style="list-style-type: none"> • să structureze problemele evaluării în învățământ; • să determine diferite domenii și niveluri ale procesului de evaluare; • să expună esența evaluării sistemului de învățământ și randamentului școlar; • să determine formele de evaluare în procesul de învățământ; • să identifice funcțiile evaluării; • să aplice instrumentarul de evaluare a randamentului școlar; • să elaboreze teste de evaluare ținând cont de cerințele proiectării acestora; • să interpreteze datele obținute în cadrul evaluării; 	<p>Teoria și practica evaluării:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Concepte cheie • Forme de evaluare • Funcțiile evaluării • Instrumente și metode de evaluare

<ul style="list-style-type: none"> • să realizeze conexiunea inversă în procesul evaluării randamentului școlar. 	
<ul style="list-style-type: none"> • să stabilească esența comunicării didactice; • să determine corelația dintre elementele comunicării didactice; • să argumenteze funcțiile comunicării didactice; • să evidențieze elementele comunicării verbale și nonverbale; • să explice rolul feedback-ului perspectiva psihologică în domeniul comunicării didactice; • să identifice actorii, sursa și soluțiile conflictului în baza unui studiu de caz. 	<p>Comunicarea didactică:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conceptul de comunicare didactică. • Procesul și elementele comunicării didactice. • Comunicarea verbală și nonverbală. • Rolul feedback-ului în context educațional • Strategii de prevenire și soluționare a conflictelor în mediul educațional.
<ul style="list-style-type: none"> • să explice conceptul de creativitate în învățământ; • să caracterizeze esența creativității ca dimensiune esențială a personalității; • să dezvăluie etapele creativității; • să descrie modalități, modele și condiții de cultivare a creativității. 	<p>Creativitatea în procesul de învățământ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Delimitări conceptuale. • Creativitatea – dimensiune esențială a personalității. Creativitatea în instruire. Etapele creativității. • Modalități, modele și condiții de educare a creativității
<ul style="list-style-type: none"> • să definească conceptul de psihic; • să identifice deosebirea dintre psihic și creier; • să explice relația conștient-subconștient-inconștient; • să determine structura psihicului uman; • să explice metodele de cercetare; • să aprecieze importanța metodelor de cercetare; • să clarifice și să compare structurile psihismului uman. să descrie conceptele psihologiei generale. 	<p>Obiectul psihologiei</p> <ul style="list-style-type: none"> • Natura psihicului și caracteristica fenomenelor psihice. • Psihic și creier. • Bazele neurofiziologice ale psihicului. • Fenomene psihologice și fenomene Principii și metode de abordare a fenomenelor psihice • Clasificarea fenomenelor psihice. • Metode de cercetare în psihologia contemporană. • Observația, experimentul, convorbirea, testul, metoda biografică. parapsihologie
<ul style="list-style-type: none"> • să definească conceptul de senzație; • să identifice /determine specificul tipurilor de senzații; • să compare teoriile senzațiilor; să explice esența 	<p>Senzația</p> <ul style="list-style-type: none"> • Baza fiziologică a senzației. • Taxonomia senzațiilor.

<p>legităților senzațiilor;</p> <ul style="list-style-type: none"> • să argumenteze rolul senzațiilor în activitățile de zi cu zi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Legitățile senzațiilor.
<ul style="list-style-type: none"> • să identifice noțiunea de percepție; • să stabilească deosebirile dintre senzații și percepții; • - să explice particularitățile și organizarea percepțiilor; să aprecieze legitățile și iluziile perceptiv. 	<p>Percepția</p> <ul style="list-style-type: none"> • Baza fiziologică a percepției. • Felurile percepțiilor, • Însușirile percepțiilor.
<ul style="list-style-type: none"> • Să stabilească asemănări și deosebiri dintre senzații, percepții și reprezentări; • să argumenteze importanța reprezentărilor; să compare tipurile de memorie; • să definească și să descrie procesele memoriei; • să explice esența teoriilor psihologice ale memoriei. 	<p>Reprezentarea și memoria.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conceptul de reprezentare. • Taxonomia reprezentărilor. • Definirea și teoriile memoriei. • Procesele memoriei: memorarea, păstrarea, reproducerea și uitarea. • Felurile și tipurile memoriei.
<ul style="list-style-type: none"> • să identifice conceptul de gândire; • să stabilească particularitățile individuale ale gândirii; • să explice raportul dintre gândire și inteligență; • să determine metodici de antrenare a gândirii; • să analizeze interdependența dintre gândire și limbaj. 	<p>Gândirea și limbajul</p> <ul style="list-style-type: none"> • Noțiunea de gândire și formele ei. • Particularitățile gândirii. • Studiarea gândirii în psihologie și logică. • Funcțiile și felurile limbajului.
<ul style="list-style-type: none"> • să definească și să descrie imaginația și creativitatea; • să stabilească raporturile de interconexiune dintre imaginație și creativitate; • să determine tehnic de dezvoltare a creativității; • să explice relația dintre inteligență și aptitudini creative. 	<p>Imaginația și creativitatea</p> <ul style="list-style-type: none"> • Definirea imaginației. • Felurile și procedeele imaginației • Creativitatea artistică și cea științifică.
<ul style="list-style-type: none"> • să definească conceptul de personalitate • să explice esența organizării personalității umane; • să identifice importanța activității umane; • să argumenteze perspectiva biopsihosocioculturală a personalității umane, estimând aportul psihologiei generale în formarea și aplicarea abilităților pedagogice. 	<p>Personalitatea și activitatea</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conceptul de personalitate • Conceptul de activitate. • Structura psihologică a activității.

	<ul style="list-style-type: none"> • Formele activității.
<ul style="list-style-type: none"> • să definească conceptul de motiv și motivație; • să stabilească raportul dintre motivația intrinsecă și motivația extrinsecă; • să aprecieze importanța motivației în procesul de învățare; • să identifice metodici de simularea motivației. 	Motivația <ul style="list-style-type: none"> • Noțiunea de motiv și motivație. • Formele motivației. • Motivația intrinsecă versus motivația extrinsecă. • Motivația învățării și stimularea ei.
<ul style="list-style-type: none"> • să definească voința ca modalitate superioară de autoreglaj voluntar; • să explice structura și fazele actelor voluntare; • să descrie calitățile voinței; 	Voința <ul style="list-style-type: none"> • Noțiunea de voință • Structura actului volitiv • Calitățile voinței: putere/slăbiciune; independență/sugestibilitate; perseverență/încăpățânare; promptitudine/tergiversare.
<ul style="list-style-type: none"> • să analizeze stările afective și caracteristicile lor; • să compare formele stărilor afective; • să explice asemănările și deosebirile dintre emoții, sentimente și pasiuni; • să analizeze tipurile de emoții după mai mulți autori; • să aprecieze rolul emoțiilor și sentimentelor în stabilirea relațiilor interpersonale 	Afectivitatea <ul style="list-style-type: none"> • Conceptul de stare afectivă, • Formele stărilor afective. • Emoțiile și teoriile emoțiilor. • Sentimentele. • Pasiunile
<ul style="list-style-type: none"> • să identifice particularitățile atenției; • să explice noțiunea de focar dominant și focar optim; • să compare tipurile atenției; • să analizeze calitățile atenției; • să stabilească rolul atenției în activitatea de învățare; 	Atenția <ul style="list-style-type: none"> • Noțiunea de atenție. • Calitățile atenției • Felurile atenției. • Teoriile atenției.
<ul style="list-style-type: none"> • să definească noțiunea de temperament; • să explice și să compare tipurile de temperament; • să stabilească particularitățile psihologice ale temperamentului; • să argumenteze corelația dintre temperament și tipurile de activitate nervoasă; • să-și autoevalueze propriul său temperament 	Temperamentul <ul style="list-style-type: none"> • Definiția temperamentului. • Tipurile temperamentului: coleric, sangvinic, flegmatic, melancolic. • Temperamentul în sistemul

	psihic al personalității
<ul style="list-style-type: none"> • să identifice noțiunea de caracter; • să analizeze tipurile de caracter după Liciko; • să explice structura caracterului; • să stabilească asemănările și deosebirile dintre temperament și caracter; • să argumenteze influența mediului asupra formării caracterului; să aprecieze importanța caracterului în formarea profilului personalității 	Caracterul <ul style="list-style-type: none"> • Caracteristica generală a caracterului. • Structura caracterului. • Tipologia caracterului. • Particularitățile caracterului
<ul style="list-style-type: none"> • să definească aptitudinile și să explice caracteristicile de bază a aptitudinilor; • să compare felurile de aptitudini; • să argumenteze corelația dintre aptitudine și inteligență; • să stabilească legătura dintre aptitudine și talent; • să-și autoevalueze propriile sale aptitudini. 	Aptitudinile <ul style="list-style-type: none"> • Noțiunea de aptitudine. • Clasificarea aptitudinilor. • Premisele naturale ale aptitudinilor.
<ul style="list-style-type: none"> • să definească noțiunea de activitate dominantă; • să cunoască particularitățile psihologice de vârstă pentru fiecare categorie; • să compare evoluția dezvoltării conform perioadei. 	Dezvoltarea particularitățile psihologice de vârstă conform periodizărilor <ul style="list-style-type: none"> • periodizarea de vârstă • activitatea dominantă • dezvoltarea proceselor psihice • trăsături distinctive conform perioadei • Continuitate și discontinuitate în învățare • Maturitate vs învățare
<ul style="list-style-type: none"> • Să identifice particularitățile dezvoltării la fiecare stadiu; • Să explice și să compare implicațiile dezvoltării cognitive asupra comportamentului și personalității. • Să descopere aplicații practice în sfera de predare - învățare - evaluare. 	Dezvoltarea cognitivă și psihosocială etape de dezvoltare. <ul style="list-style-type: none"> • Teoria lui Piaget asupra dezvoltării cognitive • Etape în dezvoltarea cognitivă • Teorii social-constructive ale dezvoltării • Abordarea diversității în mediul școlar

VI. SUGESTII METODOLOGICE

Forma de organizare recomandată este cea de training, în care se vor oferi rezumate teoretice, abordate interactiv și accentul se va pune pe formarea și actualizarea abilităților. Pedagogia generală, cu componenta ei de bază, didactica, vizează organizarea și realizarea predării-învățării-evaluării din perspectiva curriculară, axată pe următoarele traiecte metodologice: acomodarea cu limbajul pedagogic și accesarea corectă a aparatului conceptual specific teoriei și practicii educative; lecturarea și înțelegerea adecvată a practicilor pedagogice contemporane și a conținuturilor adiacente purtate de acestea; creșterea autonomiei și responsabilității în gândirea și derularea unor trasee educaționale diverse, inedite; deșablonizarea practicilor educative prin excluderea modelului unic și cultivarea inovației personale, creative, responsabile; elaborarea proiectelor didactice în conformitate cu tipologia formelor de activitate educațională și formare de competențe. Rolul important al evaluării în învățământ este justificat prin nevoia de a măsura eficiența procesului de instruire, de a obține informații relevante privind rezultatele învățării, de a asigura menținerea standardelor și de a oferi câmp larg retroacțiunii. Conținuturile se vor completa, în baza cererii grupului de cursanți cu alte subiecte.

Metodele tradiționale, combinate cu cele moderne și însoțite de TIC vor fi prioritare în demersul pedagogic dat, accentul fiind pus pe nevoile cursanților, pe competențele și acțiunile concrete ale acestora. Se vor aplica și metodele clasice de educație vocațională și nonformală: explorarea, studiul de caz, jocul de rol, proiectul, textul ghidat. Tehnologia de predare-învățare proiectată va oferi un cadru de învățare formativ și interactiv, iar metodologia evaluării va fi orientată spre competențele finale, relevând în mod prioritar succesele cursanților. Se va pune accent și pe metodele interactive, de stimulare a gândirii critice și creative. Așa cum adulții nu sunt obligați să învețe, ei aleg să învețe, „această alegere conștientă și rațiunea din spatele ei ne direcționează atenția asupra subiectului și înlesnesc procesul învățării”. După cum spunea M. Knowles, „Dacă știm de ce învățăm și dacă motivul este conform cu nevoile noastre, vom învăța rapid și în profunzime”. La fiecare program de formare se vor proiecta diferite categorii de metode: metode de deschidere (de spargere a gheții, jocuri, energizante și de sondare a așteptărilor); metode de informare, de construire a cunoașterii și a dezvoltării intelectuale (lecturi, prezentări, tehnici de vorbire, instruire interactivă, demonstrații); metode de lucru în grup; metode de învățare individuală; metode de învățare socială și experiențială; metode de stimulare a creativității; metode de moderare, dar și de oferire de feedback, debriefare și încheiere a activităților. Evaluarea se va realiza pe baza celor trei tipuri – evaluare inițială, curentă și sumativă, cu instrumente concrete și mostre de probe de evaluare teoretică și practică, la necesitate. Follow-up-ul, ca formă de evaluare, certificare și schimb de experiență este obligatoriu și se va organiza, la minimum, o lună după programul de formare, ca să fie timp suficient de aplicare și reflecție asupra celor studiate și valorificate.

VII. BIBLIOGRAFIE

1. *Andrieș V., Cara A. ș.a.* Modele și proiecte pedagogice privind dezvoltarea parteneriatului școală–familie–comunitate : Ghid metodologic; Inst. de Științe ale Educației. – Chișinău : IȘE, 2019.
2. *Bontaș I.* Pedagogie. București: ALL, 2006;
3. *Bezede R., Goraș-Postică V. ș.a.* Resurse educaționale deschise: oportunități pentru acces, calitate și relevanță în educație. CE PRO DIDACTICA, 2017.
4. *Callo T.* Pedagogia practică a atitudinilor. Chișinău: Litera, 2014;
5. *Cerghit I, Neacșu I ș.a.* Prelegeri pedagogice. Iași: Polirom, 2001;
6. *Cristea S.* Dicționar de Pedagogie. Chișinău: Litera, 2002;
7. *Cristea S.* Dicționar enciclopedic de pedagogie. București: DPN, 2015;
8. *Cristea S.* Fundamentele pedagogiei. Iași: Polirom, 2010;
9. *Crudu V.* Educație pentru sănătate. Suport didactic pentru cadre didactice. CE PRO DIDACTICA, 2019.
10. *Cucoș Const.* Dimensiunea interculturală în educație. Iași: Polirom, 2001;
11. *Cucoș Const.* Pedagogie. Iași: Polirom, 2002;
12. Curriculum globALE. DVV International DIE, 2015.
13. *Ezechil Liliana.* Comunicarea educațională în context școlar. București: Didactică și Pedagogică, 2002;
14. Ghid de proiectare a activităților în educația adulților. Chișinău: CE PRO DIDACTICA-DVV International, 2016;
15. *Goraș-Postică V.* (coord.) Implementarea inovațiilor în domeniul educației și al sportului pe ambele maluri ale Nistrului: Ghid pentru manageri/Centrul Educațional PRO DIDACTICA, 2018;
1. *Goraș-Postică V.* (coord.) Formare de competențe prin strategii didactice interactive. Chișinău: CE PRO DIDACTICA, 2016;
2. *Goraș-Postică V. Botezatu M.* Psihopedagogia comunicării. Note de curs. Chișinău: CEP USM, 2014;
3. *Goraș-Postică V.* Proiectele educaționale de intervenție: repere teoretice și metodologice, Editura Internațională Europeană GlobeEdit, Riga, Letonia, 2018.
4. *Guțu Vl., Vicol M.,* Tratat de pedagogie. Între modernism și postmodernism. Iași: Performantica, 2014;
5. *Iacob L., Cosmovici Const.* Psihologia școlară. Iași: Polirom, 1999;
6. *Ionescu M.* Didactica modernă. București, 1999;
7. *Joița Elena.* Pedagogie. Iași: Polirom, 1999;

8. *Jude Ioan*. Psihologia școlară și optimul educațional. București: Didactică și Pedagogică, 2003;
 9. *Khan S*. O singură școală pentru toată viața. Să regândim educația. București: Publica, 2015;
 10. *Macavei Elena*. Pedagogie. București, 1996;
 11. *Macavei Elena*. Pedagogie. Teoria educației. București: Aramis, 2001;
 12. *Mândăcanu V*. Pedagogia creștin-ortodoxă. Chișinău: Iulian, 2014;
 13. *Nicola Ioan*. Tratat de pedagogie. București: EDP, 1996;
 14. *Pîinișoară Ion Ovidiu*. Comunicarea eficientă. ediția a II-a, Iași: Polirom, 2004;
 15. *Radu Ion T., Ezechiel Liliana*. Didactica-teoria instruirii. Pitești: Paralela 45, 2005;
 16. *Salade Dumitru*. Dimensiuni ale educației. București: EDP, 1998;
 17. *Scutaru-Guțu A., Poștan L. Goraș-Postică V. ș.a.* Ghid de proiectare a activităților de formare în educația adulților. Chișinău: CE PRO DIDACTICA, 2016
 18. *Silistraru Nicolae*. Etnopedagogie și educație : Monografie /; Univ. de Stat din Tiraspol, Catedra Pedagogie și Psihologie Gen. – Chișinău : S. n., 2019.
 19. *Silistraru Nicolae* Dinamica și funcționalitatea dimensiunilor educației. Chișinău, 2001;
 20. *Silistraru Nicolae*. Note de curs la pedagogie. Chișinău, 2000;
 21. *Ștefan Mircea*. Lexicon pedagogic. București: Aramis, 2006;
 22. *Voiculescu Elizabeta*. Metodologia predării-învățării și evaluării. Alba Iulia, 2002.
- http://prodidactica.md/wp-content/uploads/2020/01/Ghid_Cultura-Bunei-Vecinatatii_RO_RU.pdf
- http://prodidactica.md/wp-content/uploads/2016/12/Ghid_PDS.pdf
- http://prodidactica.md/wp-content/uploads/2019/10/Educatie-Sanatate_suport-cadre-didactice.pdf
- http://prodidactica.md/wp-content/uploads/2019/02/Ghid_implementarea-inovatiilor.pdf
- http://prodidactica.md/wp-content/uploads/2017/12/Ghid_RED-1.pdf
- <http://prodidactica.md/wp-content/uploads/2020/03/Gandirea-Critica.pdf>
- http://prodidactica.md/wp-content/uploads/2017/07/Dezvoltarea_resurselor_umane_in_educatie.pdf
- http://prodidactica.md/wp-content/uploads/2017/07/Relatia_scoală-familie_pentru_calitate_in_educatie.pdf